

ואף מחרימין אותו חרמי כהנים באופן זה, ונותן אותה טובת הנאה לכהן —

הרי מבואר, שאפילו קדושה חמורה כקדושת מזבח אינה חלה על קדושת בדק הבית. וכל שכן שלא תחול קדושה קלה על קדושה קלה, ואין קדשים קלים מתקדשים בקדושת מעשר! (6)

ומשנינו: מהו דתימא: התם — כשבא

להחיל קדושת מזבח על קדשי בדק הבית — דכל בהמה הרי לאו לעולה קיימא, ונמצא שחלה עליו קדושת בדק הבית, ושוב אין יכול להקדישו למזבח —

אבל הכא בקדושת מעשר דכל בהמה הרי למעשר קיימא, אם כן, אפשר דאף על גב דאקדשה (7) לא פקע איסורא דמעשר מינה. כלומר, לא פקעה תורת מעשר מהבהמה —

יתן, שזו היא טובת הנאה שיש לו בה, שהרי אם מתה או נגנבה אינו חייב באחריותה, ומשהפרישה יצא ידי חובתו, ומעתה אם תאבד אינו מפסיד, אלא שלא הקריב דורון לקונו, הרי שהפסיד העלאת עולה שאינו חייב, רש"י שם. וראה רמב"ם ערכין ו יב שכתב "וכל הנותן אותו שיעור יקריב בהמה זו נדבה כמו שהיתה", ולא כרש"י שהמחריס נותן, וראה מה שכתב בזה המשנה למלך שם].

ה. ורבינו גרשום פירש: כיצד, כדתנן בערכין ... אומדין כמה אדם כהן שאינו ממשמר זה שמשמש, רוצה ליתן לבעלים בשור זה שימתין לו עד זמן משמרתו, כדי שיעלהו עולה שיזכה בעורו, וההיא טובת הנאה יתן. [ודבריו צ"ע: הרי בערכין לא שנינו טובת הנאה זו, אלא כדפירשו התוספות, וצריך תלמוד].

6. ראה חזון איש [בכורות כז ב ד"ה שם אחד קדשי מזבח] תוספת ביאור בדברי הגמרא.

7. כתב החזון איש [בכורות כז ב]: למסקנא אפשר שאין צריך לאוקמי כרבי יוסי הגלילי [משום קושיית "פשיטא"], אלא אפילו אקדשה לעולה יש מקום לומר שחייב במעשר. ואף על גב דאקדשה לא אמרינן "לא יהא כח הדיוט חמור מכח הקדש" ואילו מכר בהמתו הלוא פטור ממעשר, ומה לי מכרו להדיוט ומה לי

מכרו לשמים [וכדאמרינן בבבא קמא עו א סברא זו לענין גנב שהקדיש, שיש לחייבו על גוף ההקדש משום מכירה, כי מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים] —

זה אינו, דכיון שיש כאן חיוב מעשר וחייל קדושה על קדושה, עדיין שארית בעלות בידו, דחוב מעשר שיעור שיעור בהקדשו שלא יעכב על ידו לעשר ולקדש העשירי, ואיצטריך קרא "יהיה קודש" ולא שכבר קדוש, לאפקועי מצות מעשר ממוקדשין. [ובפשוטו דבריו צריכים ביאור: כי למה ליה להזכיר סברת מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים שבבבא קמא שם נדחית סברא זו, כמובא באות ב. ובפשוטו היה לו לדון כדמקשה הגמרא בתחילה "פשיטא" משום דלאו דידיה נינהו, וזה אינו מחמת מה לי מכרו. ומה שכתב החזון איש שיש כאן שיעור בהקדש, כן נראה לכאורה ממה שכתב רש"י בד"ה מהו דתימא: "הילכך כי אקדשה לבדק הבית שפיר אקדשה, וגמרה וחיילא עליה קדושת בדק הבית", הרי משמע שבמעשר אינו כן, ולא חלה לגמרי הקדושה].

ובמנחת חינוך [שס ח] שנסתפק — כמבואר בהערה לעיל — בדין פסולי המוקדשין שנפדו אם חייבים הם במעשר, הוסיף: לכאורה בקדשי קדשים כיון דאקדשה נפטר משום לקוח, מה לי מכרו להדיוט מה לי מכרו לשמים, ולא מהני מה שפדה אחר כך, דכל שהיה פעם לקוח נפטר